

Vrtnarjev koledar – april

Za nami je mesec marec, po starem sušec – mesec suše. Tudi letošnji marec ni odstopal od stoletnega povprečja glede suše.

Pogled skozi okno dnevne sobe je mamljiv. Le kdo se lahko upre čudovito cvetočim češnjam, breskvam, marelicam in ostalim cvetjem in zelenjem na vrtu. Nič nas ne ustavi, tudi spomladanska utrujenost ne in vztrajamo pri želji, da kaj postorimo na svojem koščku raja okoli hiše. Pri tem nas spodbudi dejstvo, da imajo sosedje že marsikaj postorjeno ... In imamo slabo vest ... Vendar nikar; za veliko vrtnih opravil je sedaj v mesecu aprilu čas. Rastline nam bodo hvaležne, če bo njihovo seme posejano v zemljo, ki je ogreta na vsaj 8°C. To prepoznamo po odcvetelih žefranih, podrasti v gozdu kot so jeternik, pljučnik in podlesna veternica.

Zelenjavni vrt

Sedaj je čas za pripravo gred, ki jih pognojimo s kompostom, tla pokrijemo s folijo ali tuneli za kak teden, da se ogrejejo in šele nato sejemo oz. sadimo. To še zlasti velja v primeru hladnega vala. Nato lahko sejemo: korenček, peteršilj, zelena, rdeča pesa, solate, por, črni koren ... in sadimo krompir ter za zamudnike še vedno lahko sadimo šalotko, čebulo, česen, bob. Lahko pa si vzgojimo sadiki v svojem rastlinjaku in jih potem presadimo na prosto (koleraba, cvetača, ohrovt, zelje, brokoli, solate ...). Pri obstoječih posevkih (motovilec, zimska solata, radič, por, jesenski česen ... plejemo oz. dodamo zastirko v kolikor ekološko vrtnarimo. Za hitrejšo rast lahko grede pokrijemo z vrtnarsko kopreno (Vrteks, Covertan ...). Proti koncu meseca bo motovilec semenil in smo pozorni, da si pridelamo lastno seme. Pri izbiri semen smo pozorni na avtohtona semena vrtnin, kajti tako ne bomo imeli težav z boleznimi in škodljivci. Sedaj je čas za pripravo gred za poznejšo saditev na prosto: paprika, paradižnik, kumare, buče, jajčevci, fižol.

Setev in saditev v zavarovani prostor – t. i. rastlinjake pa običajno sejemo in sadimo do šest tednov prej kot na prosto. Pri tem ne pozabimo primerno zalivati in zračiti, da se ne pojavijo bolezni in škodljivci.

Špargelj moramo čimprej pognojiti s kompostom, obsuti, če ga gojimo na grebenih in lahko položimo folijo ali nizkimi tuneli za zgodnejši pridelek. Sedaj je tudi čas za zasnovo novega nasada. Več o špargljih lahko izveste v mesecu maju na Šoli za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje na tradicionalnih dnevih špargljev.

Pri zeliščih in dišavnicah je potrebno suhe nadzemne dele odstraniti, dognojiti s kompostom ter jih po potrebi dosaditi. Letošnja zima je bila huda, tako, da je na prostem pomrznilo veliko zelišč in sicer: rožmarin, nekateri timijani, sivke in žajbelj. Ne pozabimo vključiti najmlajše, zato skupaj z njimi izdelamo privlačne oznake z imeni zelišč, da jih bodo poznali. V ta namen uporabimo vodoodporni flomaster in na razbite kose glinenih loncev zapišemo imena : origano, žajbelj, timijan, luštrek ... Kakšno veselje bo, ko si bodo otroci sami pripravili pizzo in pri tem uporabili origano iz vrta.

Ne pozabimo sproti urejati kompost; zorenje komposta pospešuje: kamilica, rman, kopriva.

Trata

Trata je ponos vsakega lastnika, še zlasti velja to za moški svet. Če še trate nismo pregrabili, je to skrajni čas, pri čemer odstranimo mah in polst (ostanki košnje, odmrli deli trate, plevel ...). V primeru da imamo veliko mahu, lahko trato tretiramo z zeleno galico tik pred dežjem in nato odmrli mah temeljito izgrabimo. Na prazna mesta dodamo dobro vrtno zemljo in dosejemo travo ali položimo travne tepihe.

Trato je dobro tudi vertikulirati in zračiti ter dodati pesek za večjo zračnost. Pred dežjem trato pognojimo s počasi topnimi gnojili do 3 kg/ar. V primeru, da imamo veliko plevela, lahko uporabimo

herbicid oz. delujemo naravi prijazno in ga mehansko odstranimo. Sedaj je najbolj primeren čas za setev trate.

Sadni vrt in vinska trta

V sadnem vrtu še lahko v prvi polovici meseca sadimo sadike brez koreninske grude, sicer lahko čez celo leto, če so rastline v loncih. Če imamo čepiče, lahko sedaj cepimo; po odprtju popkov pa cepimo samo še v »za lub«. Ne pozabimo na škropljenje z bakrom in belim oljem. S tem lahko škropimo tudi vrtnice in ostale okrasne grmovnice. Vinsko trto v vinogradu in brajdi povežemo, dognojimo in okopljemo ali dodamo zastirko. Ne pozabimo na jagode, ki jih temeljito okopljemo, odstranimo o odmrle dele ter temeljito pognojimo z organskimi gnojili.

Okrasni vrt - okrasne rastline

V okrasnem delu vrta sedaj bujno cvetijo čebulnice, blazinaste trajnice, nekatere grmovnice, okrasne češnje ipd. Sedaj je pravi čas za sajenje vrtnic, ki potrebujejo veliko organske mase (star uležan gnoj, kompost ...) živih mej in ostalih grmovnic ter dreves. Obrezujemo lahko grmovnice, ki so že odcvetele: forzicija, nepozebnik, dišeči viburnum oz. brogovita in dišeči jasmin. Sedaj je čas, da posejemo v zavarovani prostor enoletnice: ognjič, žametnica, črnika, zinije, astre, kapucinke, nagelj ... V drugi polovici aprila na prosto sadimo: dalije, kane, lilije, gladiole, monbrecije ... V primeru suše je potrebno obilno zalivanje, kar še zlasti velja za zimzelene listavce kot so rododendroni, azaleje, pušpani, lovrikovci ...

Ne pozabimo dognojovati na vsake tri leta s kompostom grmovnice, žive meje in trajnice. Po cvetenju blazinaste trajnice razmnožimo z delitvijo, odcvetele čebulnice pa povežemo v šope, da nadzemni deli dozori in jih nato odstranimo.

Ozensko in balkonsko cvetje ter posodovke

V notranjih prostorih še vedno prezimujemo potaknjence pelargonij ali stare pelargonije – rastline naših babic, razne strukturne rastline, asparaguse ipd. različne posodovke kot je oleander, trdleska, lončne hortenzije, citruse, lovor, rožmarin ... Pozorni smo na redno zračenje, zalivanje, presajanje in proti koncu meseca postopoma prestavimo na prosto. Pozorno smo na bolezni škodljivce. Potaknjence pelargonij lahko še vedno vršičkamo.

Sobne rastline

Sproti preverjamo zdravstveno stanje rastlin in jim omogočamo dobro oskrbo. Čas je za presajanje sobnih rastlin. Odcvetele božične in velikonočne kaktuse prenesemo v prostor za mirovanje in jih ne zalivamo. Enako velja za odcvetele amarilise in klivije.

Naj vam vrtnarjenje ne prinese samo dela, ampak predvsem veliko užitka in zadovoljstva ob vaših vrtnarskih podvigih cele družine ... želim vam, da si privoščite lenarjenje v senci, opazujte naravo, rastline, ki se vsak trenutek spreminjajo ... le to opazite, če se zares prepustite spomladanskemu soncu in počitku ...

Štefanija Kos Zidar,

Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje

Sortiranje špargljev, dijaki Šole za Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje

Cepljenje javorja v »za lub«, dijaki Šole za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje

Špargelj – zeleni, Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje

Hotel za žuželke - Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje